

UDENRIGSMINISTERIET

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag

Journalnummer

1

400.C.2-0

EUK

1. marts 2004

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Miljøministeriets reviderede grundnotat vedrørende meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-parlamentet – Et år efter verdenstopmødet om bæredygtig udvikling: opfyldelse af vores forpligtelser, KOM(2003) 829.

P. H. M. L.

AKTUELT NOTAT

DEPARTEMENTET

EU Koordinering

J.nr. D 017-0001

Ref. CML

Den 26. januar 2004

Meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet - Et år efter verdensstopmødet om bæredygtig udvikling: opfyldelse af vores forpligtelser.
KOM (2003) 829

1. Status

Kommissionen fremsendte den 23. december 2003 ovennævnte meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet.

Grundnotat blev oversendt til Folketinget den 29. januar 2004.

Kommissionens meddelelse bidrager til EU's forberedelse til Det Europæiske Råds forårstopmøde. Det forventes således at konklusioner fra Rådet (miljø) møde den 2. marts 2004, for så vidt angår forberedelse af forårstopmødet, vil forholde sig til meddelelsen. Meddelelsen vil endvidere for så vidt angår den udviklingsrelaterede eksterne dimension være genstand for særskilte konklusioner i Rådet (generelle og eksterne anliggender), ligesom dette råd vil behandle et særskilt forslag fra Kommissionen om etablering af en EU-ACP vandfacilitet til finansiering af EU's vandinitiativ.

2. Formål og indhold

EU's strategi for bæredygtig udvikling blev vedtaget på det Europæiske Råds møde i Gøteborg i juni 2001. Samtidig med vedtagelsen af strategien for bæredygtig udvikling fjøede Rådet også miljødimensionen til Lissabon-strategien om "vækst, beskæftigelse og velstand". På Det Europæiske Råds møde i marts 2003 blev det besluttet at føje yderligere elementer til strategien for bæredygtig udvikling, i form af specifik fokus på EU's opfølgning på verdensstopmødet om bæredygtig udvikling.

Meddelelsen gør status over EU's opfølgning indenfor den meget brede dagsorden fra Johannesburg, baseret på de af EU prioriterede områder som vedtaget på Det Europæiske Råds forårsmøde 2003. Disse er:

- At sikre, at der sker en effektiv opfølgning af de nye målsætninger og konkrete mål, der blev aftalt i Johannesburg om vand og sanitære forhold, beskyttelse af havmiljøet, nedfiskede bestande, kemikalier og naturressourcer, herunder skove og biodiversitet.
- At sikre effektiv opfølgning af Monterrey-forpligtelsen om at nå målet på 0,7 % for den

statslige udviklingsbistand.

- At øge erhvervsvirksomhedernes sociale og miljømæssige ansvar både på EU-plan og internationalt samt at fremme bæredygtig og fair handel, navnlig ved at skabe incitamerter til handel med bæredygtigt producerede varer og ved at fremme eksportkreditter, der er forenelige med en bæredygtig udvikling.
- At videreudvikle og gennemføre EU-initiativerne vedrørende vandressourcer og energi som middel til udryddelse af fattigdom og fremme af bæredygtig udvikling.
- At bidrage til udvikling af regionale strategier for bæredygtig udvikling, der f.eks. bygger på erfaringerne fra Euromed-processen.
- I tide at opstille den tiårige ramme, både internationalt og på EU-plan, for programmer for bæredygtigt forbrug og bæredygtig produktion, hvor EU bør gå i spidsen.
- At tilskynde andre parter, navnlig Den Russiske Føderation, til at ratificere Kyoto-protokollen, således at den snart kan træde i kraft.
- At styrke international governance på miljøområdet, hvilket kan føre til, at UNEP opgraderes til en særorganisation inden for FN-systemet med et bredt baseret mandat i miljøspørgsmål.

Meddelelsen understreger at opfyldelsen af målene fra Johannesburg kræver lederskab og synergi, både internt og eksternt, for at undgå negative virkninger, dobbeltarbejde og sammenstød mellem politikker.

For så vidt angår interne aspekter, gør meddelelsen status for EU's arbejde indenfor følgende emner:

- **Sammenhæng:** EU's strategi for bæredygtig udvikling og eksternt afsmitning.
- Bæredygtig forvaltning af naturressourcerne.
- Bæredygtigt forbrug og bæredygtig produktion.
- Udvidelsens betydning for den bæredygtige udvikling

For så vidt angår eksterne aspekter, gør meddelelsen status for EU's arbejde indenfor følgende emner:

- Bekæmpelse af fattigdom.
- Initiativer på vand-, energi- og skovområdet.
- Bæredygtig globalisering og handel.
- Styreformer i forhold til bæredygtig udvikling.

Meddelelsen konkluderer, at de forpligtelser som EU påtog sig i Johannesburg fortsat vil være en udfordring for EU i de kommende år. Internt væsentligst koncentreret omkring at ændre ikke-bæredygtige forbrugs- og produktionsmønstre og at sikre at naturressourcerne forvaltes på en bæredygtig måde. Eksternt fremfører meddelelsen at EU's troværdighed i høj grad er betinget af en vellykket opfyldelse af de internationale forpligtelser, som EU har påtaget sig. Der nævnes særligt EU's Monterrey forpligtelser og partnerskabsinitiativerne på vand, energi og skovbrug.

Samlet set konstaterer meddelelsen, at EU allerede har en bred opfølgning iværksat indenfor

de enkelte områder, men understreger dog samtidigt vigtigheden af, at EU – ift. særligt de langsigtede mål fra Johannesburg – på et tidligt tidspunkt viser at der iværksættes handling og at der sker fremskridt.

Som centralt element for alle opfølgingsaktiviteterne understreger meddelelsen spørgsmålet om sammenhæng mellem politikområder. At undgå negative virkninger uden for EU og at opnå sammenhæng mellem de interne politikker, bør klart forblive centrale målsætninger der overalt præger opfyldelsen af EU's forpligtelser fra Johannesburg. Som primært redskab for dette peger Kommissionen på EU's strategi for bæredygtig udvikling, som skal revideres i 2004 af den nye Kommission.

Endelig påpeger Kommissionen behovet for at EU bakker stærkt op om det multilaterale samarbejde, navnlig med hensyn til sikkerhed og handel.

3. Nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet

Ikke relevant, da der er tale om en meddelelse uden forslag til nye retsakter, beslutninger eller initiativer.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser: Der foreslås ikke nye retsakter, hvorfor meddelelsen hverken direkte eller indirekte forventes at have lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark.

Økonomiske og administrative konsekvenser: Meddelelsen vil som sådan ikke påføre Danmark yderligere økonomiske eller administrative konsekvenser. Der ligger heller ikke i meddelelsen forslag til nye aktiviteter, som kunne påføre Danmark nye økonomiske eller administrative konsekvenser, udover de allerede planlagte aktiviteter for Danmarks opfølgning på Johannesburg.

Beskyttelsesniveauet: Meddelelsen er som sådan neutral for beskyttelsesniveauet.

5. Høring

Meddelelsen sendes i høring i EU-specialudvalg (miljø) samt i UNGASS-udvalget, med frist til tirsdag den 17. februar 2004.

Grønlands Hjemmestyre bemærker sig, at der ikke synes at være (direkte) reference til oprindelige folks deltagelse i processen, hvilket ville være ønskeligt.

92-gruppen bemærker indledningsvist at Danmark bør arbejde særligt for:

- At Det Europæiske Råd og relevante rådsformationer træffer beslutninger om mål og midler for de næste 1-1½ års arbejde med opfølgningen på Johannesburg.
- At DER eller Rådet forud for CSD 12 til april 2004 træffer beslutning om skabelsen af en finansieringsmekanisme for EU's vandinitiativ og træffer beslutning om EU's indsats for at bistå lande med udarbejdelsen af integrerede landressourceplaner før 2005.

92-gruppen finder det glædeligt at Kommissionen gør status over indsatsen for at leve op til de forpligtelser som EU påtog sig i Johannesburg, men kritiserer Kommissionen for ikke

konsekvent at have vurderet EU's indsats på forpligtelserne. *92-gruppen* frygter at når en række vigtige forpligtelser ikke nævnes, vil disse blive glemt. *92-gruppen* nævner således følgende forpligtelser, som Kommissionen ikke gør status på, og som Danmark bør arbejde for:

- At revisionen af EU's bæredygtighedsstrategi gør status for indsatsen med opfyldelse af EU's forpligtelser fra Johannesburg.
- At EU sætter og fastholder et ambitionsniveau for opfølgningen, som svarer til de ambitioner EU lagde for dagen i Johannesburg.
- At der i EU iværksættes en proces, som gør det muligt at dokumentere at unionen lever op til alle de specifikke løfter om finansiel og teknisk bistand man gav i Johannesburg.
- At der udarbejdes et konkret forslag om et særskilt EU-miljøbistandsprogram, finansieret af additionelle midler.
- At 0,7%-målet igen kommer på dagsordenen i EU.
- At der fastlægges en konkret politik for hvordan EU vil leve op til løftet om gældslettelse i Johannesburg.
- At Danmark i år træffer beslutning om finansieringen af EU's Energiinitiativ.
- At der i EU-regi lægges mange flere kræfter i at få Johannesburg Renewable Energy Coalition til at fungere som et effektivt redskab.
- At EU og de øvrige lande i koalitionen udarbejder målsætninger for udbredelsen af vedvarende energi i 2020, 2030 og 2050 med tilhørende implementeringsplaner.
- At EU bliver en drivende kraft i arbejdet frem mod at gøre vedvarende energi-konferencen til juli i Bonn til en succes, bla. ved at fremlægge målsætninger og implementeringsplaner.
- At der i EU-regi udvikles en handlingsplan for indsatsen ifm. FN 10-året for uddannelse for bæredygtig udvikling.
- At EU snarest accepterer at udfase alle former for eksportstøtte til landbrugsvarer ifm. forhandlingerne i WTO; betydelig reduktion af en øvrige landbrugsstøtte; afskaffelse af alle former for subsidier som bidrager til ikke-bæredygtig fiskeri; samt en ambitiøs plan for udfasning af miljøskadelige energisubsidier.
- At EU tager globalt lederskab for et internationalt 10-års program for bæredygtig produktion og forbrug, herunder udvikle målsætninger i vigtige sektorer, kvantitative mål i EU's temastrategi for bæredygtig udnyttelse af naturressourcer, fastlægge krav til offentlig grøn indkøbspolitik, indføre internationale miljøafgifter (fx afgift på flybrændstof), samt sikre at designere, arkitekter, ingeniører og andre produktkonstruktører er uddannede til at tage hensyn til bæredygtig udvikling.
- At EU arbejder for nedsættes verdenskommissioner om fx minedrift og olieudvinding efter samme model som Verdenskommissionen om Dæmninger.
- At beslutninger fra Johannesburg vedr. kemikalier og biodiversitet ikke bruges til at reducere unionens ambitionsniveau ift. at opfylde internationale forpligtelser som unionen har tilsluttet sig i andre fora.

LO finder - i lighed med *92-gruppen* - det glædeligt at EU udarbejder en status, men beklageligt at denne undlader vigtige områder som vedvarende energi og udviklingsbistand. *LO* håber at regeringen vil arbejde for at EU fremover inddrager alle beslutninger fra Johannesburg når der skal rapporteres om EU's indsats. *LO* støtter *92-gruppen* i at Danmark arbejder for at udarbejdes et samlet EU-miljøbistandsprogram og at 0,7% målet igen sættes på

dagsordenen.

Af særlig interesse for *LO* fremhæves følgende:

- Betydningen af virksomhedernes sociale ansvar for bæredygtig produktion og forbrug.
- Kommissionens nye kemikaliepolitik (REACH), som vidtstrakte muligheder for at sikre lønmodtagerindflydelse mhp. Johannesburg målsætningen om sund forvaltning af kemikalier.
- At Danmark støtter Kommissionens ønsker om at integrere sociale og miljømæssige hensyn i bestræbelserne for bæredygtige produkter og tjenester, bla. ved igen at hæve det frivillige bidrag til ILO's programmer desangående.
- At Kommissionen tydeligt har understreget det sociale ansvar.
- At EU bør arbejde for at landbrugsstøtten og produktionsbaserede tilskud i såvel EU som USA og Australien mv. bliver udfaset hurtigst muligt.
- At EU's krav om bæredygtighed til importvarer, bør følges op af økonomisk støtte til omstilling til bæredygtig produktion i udviklingslandene.

LO/SiD understreger afsluttende, at fagbevægelsen er interesseret i at indgå i partnerskabsaftaler med fødevarerproducenter i udviklingslandene, således at ansatte kan medvirke til at kombinere sociale hensyn, et godt arbejdsmiljø og fornuftig indtjening med bæredygtig fødevarerproduktion.